

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Videkre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Únnap és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Csütörtök, február 18.

Ingadozás.

Irt: Tanács József.

Kolozsvár, február 18.

Mindinkább hangosabbá válik a közvéleményben, valamint a sajtóban, de magában a függetlenségi és 48-as Kossuth-pártban is a vita a felett, hogy helyes volna-e a pártnak a delegációban való megjelenése, vagy pedig az eddigi passzív resistencia tartassék-e fenn? Mint-hogy e felől az országos parlamenti pártnak kell határozni s az orsz. párt többségének határozatától függ a szakítás az eddigi gyakorlattal, vagy annak további fenntartása: a párthoz tartozó választó polgárok gondolkodásának és óhajtságának kifejezése csak egyéni lehet, de mégis sullyal eshet azon mérlegbe, melyben e kérdés fontossága fog latoltatni.

A mind gyakrabban és erőteljesebben hangzó felszólalások s a hírlapi megvitatás ugy hat a közvéleményre, mintha már ezen felfogásnak meg volna egy tömör pártja és ezen látszat teszi elodáhatlanná a döntést a kérdés felett. A döntés előtt valóban szükségesnek látnám, ha a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt már megalakult vagy ezután megalakítandó kerületi pártjai eszmét cserélnének e kérdés felett és határozatokról, vagyis inkább a delegációban való megjelenés szükségéről vagy az ellenkezője felől az országos parlamenti pártot értesítsék.

Lehet, hogy az országos párt ellenkező nézetben lesz a választó közönséggel szemben, de hát csak így lehet és így kell az országos pártnak ez esetben az választó közönséget felvilágosítani és meggyőzni arról, hogy az eddig követett és ezután követendő magatartásuk és a régi állapot fenntartása miért szükséges vagy célszerű? Ebből megnyugtató és megnyugtató származik s nem hagyja ingadozó bolyongásban a párt híveit azon nem eléggé kártható jelenség, hogy a függetlenségi választók oly könnyen megnyerhetők más program hiveinek.

TÁRCA.

A Insták védelmére.

Irt: Robert-Louis Stevenson.

Fordította: P. O.

(Folytatás.)

És a restnek van egy még ennél értékesebb tulajdonsága, bölcsessége. A ki sokat nézte, hogy mások mily fontosságot tulajdonítanak kicsinyes rögeszméiknek, gu-nyos számalommal itél a sajátjai fölött. Nem lesz a dogmák hívei között. Hídegen, vagy elnézéssel fog viselkedni minden fajta ember és nézet iránt.

Ha nem talál is nagyon különös igazságokra, nem azonosítja magát tévhitekkel. Utja egy mellékösvényen vezeti át, mely ha nem nagy forgalom, de egyenes és kellemes. Neve a »közönység útja« és a »Józság« Belvederjéhez viszen. Onnan ugyan nem tulajdonság, de kellemes kilátása lesz és míg mások belátják a keletet, nyugatot, az őrdögig s a nap feljöttéig, elégedetten szemléli az összes dolgokat reggeli világításnál, egy csomó árnyékkal, melyek minden irányból futnak az öröklet világa felé.

Az árnyékok és generációk, a ríktó tanok és öldöklő háborúk egyhangú némaságban, tűréssel tűnnek tova, de mindezek alatt a Belveder ablakaiból sokan zöld és békés tájakat, enyhe tűzhelyet láthatnak; jó embereket, kik nevetnek, isznak és szerelmeskednek, a mint régen tették, az özvönv előtt vagy a francia forradalom alatt, no meg pástorokat, kik bűvös meséket mondják.

Van egy fajta az élő-halott emberiségnek, a kik alig tudják, hogy élnek, hacsak valami köteles munkával nincsenek elfoglalva. Ha ezeket falura, vagy hajóra visz-

Az a politikai színjáték, mely a delegációban évenként lejátszódik, nem nagyon kecsesgató arra nézve, hogy a függetlenségi párt ott sikerreket érhesse el az ország érdekében és a nemzeti követelmények megvalósítása tekintetében. De lehet ez csak látszat, meg kellene kísérteni, hogy ezen a terrenumon valóban le kell-e mondanunk minden reményről és csakis a parlamentben lehet a kezdeményezés, a kényszerítés vagy a meggyőzés fegyvereivel, ha nem is győzni, de a nemzeti aspirációk iránti követeléseket felszínre tartani?

Ha megtöretik azon orthodox hitvallás, mely eddig a delegációt perhorekálta s az ott tapasztaltak meggyőzik a pártot ottlétük hiába-valóságáról, ők is sokkal inkább meggyőzhetik a közvéleményt állás-foglalásuk eddig követett helyességéről s a delegációból ismét kimaradva, felfejthetik annak okait.

De ma a kérdés megoldásának lehetősége nem tapasztalatokon, hanem csak felfogáson alapszik, nyitva hagyva az utat mindenkinek, hogy így vagy amúgy gondolkozzék. Ez által maga az országos párt jut bele azon kellemetlen látszat hánájába, hogy működése és élete az álló vízhez hasonlít és semmi felüldítő eszmével nem szaporodik, a mit sem őrö tiltakozás és passzív óhajtság medrére elhagyni, vagy egy kis keverődés által felüldíteni sem hajlandó. Pedig a ki a közvélemény útörére teszi kezét és megfigyeli a hangulatot, kétségtelen jelelt látja a felrisslés vágyát, mint ezt mutatja az „Uj-párt“ alakulásának országszerte rokonszenvvel való fogadtatása.

A közvélemény előtt fekszik az »Uj-párt« végleg megszövegezett programja; minden pontja tetszetős; minden hazafi előtt kíváncsi, határozottan nemzeti s a mi fő, a mai kormányprogrammal szemben ellenzéki. A politikai láthatár derülését jelenti, hogy egy volt kormányelnök a vezére. Nem kell, de nem is célszerű tehát most arról vitatkozni, hogy a program ki-

vihető-e vagy sem? Megvalósításának tiszta szándékát komolyan kell venni. Ezen pontok megvalósításának érdekében a parlamentben kifejtendő akció fogja megmutatni, hogy a nemzeti állam 67-es alapon való kiépítésére lehet-e remény? Ezen programpontok mindegyike olyan, melyeknek alapján kevés zajjal újra meg lehet indulni azon az uton, melyet Deák Ferenc kijelölt, de a melyet politikusaink 67-ben eltévesztettek. Ez az ut neki vezetett egy oly sziklafalnak, melynek áttörése vagy lehetetlen, vagy erőszakos áttörése esetén támadhat egy örvény, melybe nemcsak a nemzet aspirációi, de beleveszhet maga a nemzet. Erre nézve jöhetett az intés Chlopy-ból és Wienből s ide vonatkozhatik gróf Tisza István golyó és akasztófa célzása s a mostani delegációban a hadügyminiszter által fellebbentett »nemzeti szerencsétlenség« fátyola

A delegációban való résztvevő kérdésének taglalásánál okvetlenül számolni kell Kossuth Lajos azon intelmével, hogy kár volt a pártnak bele nem menni a delegációba, de ha eddig nem ment be, ezután se menjen be. Erre az intelemre sem Kossuth Lajostól, sem a párttól eddig nem nyertünk magyarázatot s ha igaza volt is akkor Kossuthnak és az ő szempontjából: a máig fejlődött viszonyok között ki mondja meg, hogy mereven fenntartaná-e most is még álláspontját? Az elmúlt 36 év alatt kellett levonni valamely tanulságot, mert ez az idő az ország állapotában és a nemzet életében nagy változásokat szült: így tehát azokra és a mostani viszonyokra tekintettel, az ország és a parlamentarizmus érdekében is lehetne haszna a delegációban való megjelenésnek. Ha künn maradunk onnan, csak tovább tapogatózunk a sötétben.

A magam részéről hasznosnak és szükségesnek tartom a szakítást azon felfogással, hogy a delegáció a parlament egy bizottsága lévén, az országos kérdések eldöntésének

helye nem lehet. Minthogy ez intézmény törvényen alapszik, még az álszemérem sem tarthatja vissza a pártot attól, hogy egy törvényes intézmény keretében súlyát, tudását és hazafiságát ne érvényesítse csak azért, mert esetleg ki lehet téve megtámadásnak és elváltoztatás vádjának. Ha betölti ott hivatasát s a nemzet iránti kötelességét hűvel és hazaszeretettel teljesíti, a józanul gondolkozó választóközönség elismerését és halálját biztosíthatja magának.

Jól tudom, hogy az idei delegációs tárgyalások tanúsága és az ott lefolyt tigris szelidítés látványa nem kedvez felfogásomnak. Magam is nagy dilemmába jutottam, midőn látnom kellett, hogy a felbuzdult hazafiasabb érzést s az elhangzott hazafiasabb kívánságokat, melyeket hallanunk olyan jól esett, csakhamar felváltotta egy depresszá hangulat, a melynek előidézésére elég volt, hogy a közös hadügyminiszter bizalmas közléseket tegyen.

Ha tehát van az ország politikai láthatárán egy oly vészes felleg, melyet megmutatni csak hét pecséttel lezárt titoktartásként lehet az országos bizottsággal közölni: úgy az ország közönsége tanácsatlannul áll minden nemzeti kérdés megvalósíthatásának esetében, mert bármily erős párt is lesz az, mely az ország érdekében a legjobb szándékkal, tervekkel és javaslatokkal megy be a delegációba, a tigris szelidítő ketrecből mint megadással s lemondással teljes labanc fog kijönni, kitéve magát a gyanúsításnak s a nevetségességnek. Nem fog módjában állani a bizalmasan közölt állami titkokat a közönséggel megismertetni s így állásfoglalásának megváltoztatását meg nem indokolhatja; nemzeti előhaladásunk akadályait meg nem mutathatja.

Mindezek mellett mégis azt tartom, hogy a kísérlet nem járhat kárrel sem a nemzetre, sem a pártra. Bármint üssön is ki a dolog, megszűnik a kérdés eldöntése fölött a közvélemény ingadozása s a bebi-

fel órák, esetleg még tanulhatunk is, egy cikkből, — nagyobb szíveséget tett volna nekünk az illető, ha szíve vérével készíti a kéziratot, mintha az ördöggel szerződne? Igazán nem képezel olyan embert, ki örülne, ha a levélírója egész idő alatt átkozná a szerzett alkalmatlanság miatt. Az örömeik jöteknöyabbak a kötelességnek, épen úgy, mint a könnyörület, mert nem kényszer erőszakolja ránk és így kétszeresen is meg vannak áldva.

Egy csökhöz mindig ketten szükségese, egy tréfához lehetnek számosan, de a hol áldozatot hoznak, ott a szíveséget fájdalommal teszik és nagylelkű embereket az ilyen jöttek csak zavarba ejtheti. Egy kötelességet sem becsülünk annyira értéknek alól, mint a boldogságot. Az által, hogy boldogok vagyunk, névtelen hasznót terjesztünk a világban, saját magunk előtt is ismeretlenek maradnak és ha napfényre kerülnek, senki sincs jobban meglepve, mint maga a jöltörő.

A multkoriban egy rongyos, mezítá-bos gyerek futkosott az utcán egy kavics után. Kis arca oly vig volt, hogy minden járó-kelőt jó kedvre hangolt a látása; egyik ezek közül, ki egy pillanatra felébredt rendezte gondolataiból, megállította a gyermeket. Pénzt adott neki, mondván: »Látd mit nem tesz a megelégedett külső?« Ha azelőtt elégedett volt, most már csodálkozása dacára kétszeresen lehetett az. Részemről helyesebbnek tartom a mosoly megjutalmazását, mint a síró gyermekeknek való alalmazását; a könnyeket csak a szinpadon szerelem megfizetni, azonban e véleményem dacára is tudom, hogy nagyon is gyakran teszem az ellenkezőt. Többet ér egy boldog embert, vagy asszonyt találni, mint egy százas bankót. Az ilyen lény a jóakarati sugárzó gyupontja; a mikor a szobába lép, mintha egy lámpával több világítana.

Ne tekintünk arra, hogy minden szobálynak megfeleljen-e, hiszen sokkal többet

zonyított tények hatalma vagy az egyik, vagy a másik felfogást fogja véglegesen megerősíteni. Erre pedig az idő elérkezett.

Ötvenkilenc halott.

Kolozsvár, február 17.

(-) Az orosz-japán háború annyira lefoglalja érdeklődésünket, olyan aggódo figyelemmel vesszük számba azt, hány orosz meg hány japán sebesült meg halott van, hogy a saját bajainkra már nem is jut érdeklődésünk és a saját sebesülteinkre és halottainkra ügyet sem vetünk.

Pedig milyen bajaink vannak nekünk! Hány sebesültünk és halottunk van nekünk is az életért való nagy küzdelemben. A szó szoros értelmében vett sebesültekről és halottakról kellene most a magyar közvéleménynek gondolkodnia, azokért kellene gyászt öltetnie. A január 15-iki amerikai *cheswicki* bányakatasztrófánál hazájától elszakadt, *ötvenkilenc magyar munkás letle haladt* és ötvenkilenc magyar ember özvegyei és árvái maradtak támaszték nélkül, nyomorúságban, odakünn a messze idegenben.

És az ilyen rémhíreket a magyar közvélemény megemészti, anélkül hogy elgondolkoznék fölöttük; mert hiszen érdeklődését teljes mértékben lekötik a koreai harcokról származó bocsájtott távirati kacsák. És elsiklik a magyar közvélemény figyelmé amellet is, hogy a mai napon Fiuméből egy *Aurania* nevű nagy hajó magyar kívándorlók százait viszi a tengeren tulra, Amerikába; mert sokkal fontosabb előtte az, hogy a Retvizan orosz csatahajó hány hét mulva fogja kiheverni sűrűléseit.

A kívándorlós nálunk még mindig dilettáns módon és hanyagul kezelt úgy s a kívándorlók még mindig hazájukhoz hűlenek, akiket ha lehet, tartson vissza a közgazdasági szektatúrja, vagy a határrendőrség, ha nem lehet, akkor — ám hulljon a fergessé! Nagyszerű nemzeti eszmék, imperialistikus gondolatok motoszkálnak nagy férfaink ayaiban; de hogy egész ország férkek elnéptelenednek a kívándorlás miatt, hogy a kívándorlók nagyrésze elveszett láthatárunkból, elveszett ránk nézve, vagy elveszett tényleg, azt nem veszik figyelembe a gyönyörű eszmék és nagyszerű gondolatok kipattantásánál és fölcifrázásánál.

Rá kell pedig már végre jönnünk arra, hogy ez a kívándorlási probléma nem „előkelő idegenek“ által megoldható probléma és rá kell jönnünk arra, hogy távolból sem elég az, hogy Fiuméből néhány hajóáratot szervezünk Amerikába. De mindenek előtt meg kell változni a körülmény azon fölfogásának, mely a kívándorlóban renegátot lát, mely azt hiszi, hogy könnyű pénzszerzés

tesznek, valóságilag demonstrálják a legnagyobb teóriát, az életre való képességet. Tehát ha az ember csak úgy tud boldog lenni, ha nem tőri magát a munkával, hát maradjon lusta. Ez ugyan forradalmi tan, de hála az éhségnek s a dolgozóháznak, nem igen lehet visszaélni vele.

Ez a helyes korlátok között egyike a legkevésbé megingathatlan igazságoknak, az egész erkölcsi intézményben.

Könyörgöm: tekintsünk meg hát egyet azok közül a bizonyos szorgalmasok között.

Sietséget vet és gyomorrontást arat, óriási tevékenységet ad ki, kamatra, erős ideg romlást kap vissza érte. Vagy visszavonul a társaságtól egészen és remekként lakik egy padás szobában; szövet papucsai és pléhtütaratójától körvezeve, vagy keszertien sietve jön meg feszült idegeivel az emberek közé, holmi rossz hangulattal szabaddni, mielőtt újból munkához fog. Nem törődöm azzal, hogy ez ember milyen jól és mennyit dolgozik, hanem az nagyon is szembe ötlök, hogy bizony ő kelme kelle-mellen alak embertársai között, kik sokkal nagyobb boldogsággal sorozzák halottaik közé, mint a mily szívesen látják társaságukban.

Sokkal jobb kifosztatni egy haszontalan unokaöccsét által, mint ha naponta az emberen lovagol egy zsémbes nagybácsi. Istenem és miért mind ez a herce-hurca? Mi okból keresik el a saját és telebarátai életét? Hogy ember három vagy harminc könyvet ad ki egy évben, a festő befeljezi-e allegorikus képét, vajmi kevés érdeke van mindennek a világ folyására. Az élet sorai telve vannak s ha ezren is buknak el, mindig akad, a ki helyüket betölti. Midő d'Arc Johannát figyelmeztették, hogy oda haza volna helyén női munka mellett, azt felelte: Elegen vannak ott az orsó és mosó tekenő mellett, nélkülem is.

Igy van ez még a saját becses tulajdonságainkkal is. Ha a természet oly keveset törődik az egyesek életével, miért hi-

Schuster Emil

Norinbergi, diszmű, játék, sport,
vadászati és fényképészeti kellé-
kek áruháza.

Kolozsvár, Mátyás király-tér.
(Gróf Rhédey-palota.)
Telephon: 183. Telephon: 18

céljából vesznek embereink vándorbotot a kezükbe s azt hirdeti, hogy „itt élné, haladna” és nem veszi figyelembe azt, hogy az igények fokozódása, ha azok itthon ki-elégítést nem találnak, a civilizáció növekedése, ha itthon a civilizációhoz szükséges anyagi alapot nem találják meg és a jobb-lét felé való örökös és természetes emberi vágyódás, ha itthon a jobb-lét feltételeit nem kapják meg — ez úti, ez hajója ki szézenként az újvilágba a magyarokat.

Az volt kezdettől fogva a közvélemény tévedése és bűne a kivándorlás kérdésénél, hogy hazafias szólamokkal akarta a kivándorlást megszüntetni, hogy hazafias átokkal való sújtalmas akarta a kivándorlást agyonütni.

Nem mélyedt bele a magyar közvélemény a kivándorlás igazi okainak vizsgálatába, nem számoltatta, vajon a megélhetéshez elég keresete van-e a munkásnépek, nem mérlegelte, vajon a földirtok megoszlásának aránytalansága, vajon az adóterhek folytonos növekedése, vajon az ipar hiánya, vajon a közigazgatás bűnei milyen mértékben járultak hozzá a kivándorlás növekedéséhez, nem vette figyelembe azt, hogy a kultúra és a műveltségnek a közép között való terjedése milyen mértékben emelte a kivándorlásra való hajlamot.

A magyar közvélemény az irányította és vezette félre, hogy a birtokosok, akiknek minél több és minél olcsóbb munkaerő van szüksége, megijedni attól, hogy földjének jარადéka csökkenni fog a munkaerő megapadásával és a munkabér emelkedésével és ebben az irányban nyomva, így félrevezetve az uralkodó osztály által, a közvélemény nem kívánt hathatós intézkedéseket, intézményeket és szociális politikát az állam részéről, hanem megelégedett állítékkal, cétalan intézményekkel, kicsinyes szociális politikával is, sőt szemet hunyt a civilizációellenes, erőszakos és reakciós intézkedések előtt is.

Perze, hogy ilyen körülmények közt a kivándorlás folyamata óriási nagysággá nőtt és még nagyobb fog nőni, ha okos szociálispolitika helyett az állam egyes osztályok által kívánt politikát üz a kivándorlás ügyénél. Ötvenkét év magyar munkás tete-méhez kellene hívní a ma yar közvéleményt, hogy komolyan és józanul kezdjen gondolkodni végre a kivándorlásról.

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, febr. 17.

Mi történt eddig a napkeleti vizeken? Február 8-án éjjel a japán torpedóflotta meglegte Port-Arthurban a kikötő előtt időző orosz hajórajt, másnap, kedden reggel támadást intézett az orosz flotta ellen az egész, tizenöt hajóból álló japán flotta. Délig tartott a harc, míg a japán flotta elvonult. Szerdán egy cirkáló orosz hajórajt kiment a sik tengerre, de ellenséges hajókkal nem találkozott, ennél fogva csütörtökön már visszatért. A japán flotta azért nem mutatkozott Port-Arthur előtt, hanem egy része a liaotong-i öbölbe, a másik a koreai partok felé vette az útját. Pénteken reggel pedig hét nagy hajóból álló orosz hajórajt titkos rendeltetéssel elhagyta Port-Arthur kikötőjét.

Ezek a háborúnak eddigi eseményei. Az újabb csata valószínűleg szintén meg lesz már ma vagy holnap. Az orosz flotta rendeltetése ismeretlen, de úgy látszik, hogy az oroszok most átmennek az offenzívára. Lehet, hogy azóta a japán flotta ismét egyesült és köszül az új csatára. A február 8-iki és 9-iki port-arthuri ütközetről londoni Daily Mail a következő részleteket jelenti:

tesztük el magunkkal, hogy a mi éntünk, sajátunk oly igen is különös fontosságu valami. Ha Shakespeare egy sötét éjen agyon ütötték volna, a világ azért sem állott volna meg, folyt volna tovább, sem nem jobban, sem nem rosszabbul, a korszot továbbra is szépen ment volna a kutra, a kasza illőn vágta volna tovább a gabonát s a tanuló is sietne könyvehez.

Senkit sem tett volna e veszteség bölcsőbbé. Ha minden alternatívát tekintetbe veszünk, kevés oly jeles munka van, mely fölérjen egy közepes vagyonn ember dohány kiadásával.

Ez a reflektio legmerészebb hiúságainkat is lehtti. Egy kis megfontolás után még egy nagy dohányos sem talál a mondásban sok dicsőséget, mert a dohány ugyan nagy kedély csillapító, azért a tőle való elszakodás szükséges tulajdonok sem értékesek.

Fájdalom, bár hogyan itéljük is, egy egyes ember működése, soha sem nélkülözhetlen. Atlas is csak egy álmódózó ur volt, ki álmát hosszúra nyújtotta. Mégis látunk kereskedőket, kik futnak, dolgoznak, míg nagy vagyoni, innen pedig a bukásig nem jutnak. Skiblereket, kik adnak irkálj apró cikkeiket, míg utójára nyuggá válnak mindeki, ki őket csak meg közelíti, mintha Pharaó az izraelitákat nem egy piramis, hanem egy gombostű készítésére kényszerítette volna. Derék fiatalokat, kik agyondolgozzák magukat, míg csak egy fehér tomető kocsi nem vonzolja őket utolsó utjakra.

Pedig eleinte valószínűnek látnak, hogy a ceremónia mestere mindezeknek valami nagyszerű sorsra nyújtott reményt, hogy az a langyos pléholgályó pedig, melyen játkait eladják az egész mindenség központja. Hej pedig be másképp van ez. A vég, melyért egész megfizethetlen ifjuságukat oda adják lehet utópia, de sőt a legrosszabb is; a dicsőséget, vagyon, melyért küzdenek, talán soha sem érik el, vagy ha igen, indifferensen hagyja mindezt őket. És ők maguk, meg a világ, melyben élnek, oly figyelmen, részvéten, hogy az ember megborad, ha csak rájuk is gondol.

(Vége.)

Február 8-án, hétfőn, az orosz tengri csapatok összes harcoképes legénységét a hajó földélzére rendelték. Éjféltájban agyudörög riasztotta föl a város lakosságát. Azonnal fölkeltem és láttam, hogy hat japán torpedóhajó fél mérföldnyire közeledett az orosz flottához. Valamennyinek olyan vilgítása és jelzése volt, mint az orosz hajóknak. A japán hajók egészen az orosz hajók közelébe jutottak anélkül, hogy az oroszok felismerték volna őket. Aztán egyszerre bombázní kezdtek az orosz hajókat s három orosz hajót csak úgy tudtak az elmentéstől megmenteni, hogy azonnal a kikötőbe vonsozták. Három japán torpedóhajónak sikerült elmenekülnie. Egy torpedóhajó elmenekült, egyet pedig, amelyről a tengerészek, elmerülés előtt elmenekült, elvettek az oroszok. Kedden reggel azt jelentették Dalnyból, hogy a japán flotta hadi formációban közeledik: 15 hajó két vonalban, mindegyik vonal hat hadihajóval és az első egy elsőosztályú és a második két másodosztályú cirkálóval. Az oroszok tizenhárom nagy csatahajóval Stark admirális parancsnoksága alatt a közön kívül állottak. — A szárazföldi ütegek néhány ágyúja megkezdte a harcot, míhelyt a japán flotta a szemhatáron megjelent. A sűrű füst miatt nem láthattam a részleteket. Nehéz gránátok repültek a városba, ahol mégis a legnagyobb rend volt. A rendőrség derekasan megfelelt kötelességének. Asszonyok és gyermekek is bátran viselkedtek.

A kaszárnyákból kivonultak az ezredek, hogy a partraszállást megkísérlő japánoknak ellenálljanak. A japán hadihajók csatavonalban lassan nyugat felé vitorlázak és időközönként ráfőttek az orosz hajókra, ha éppen alkalom kínálkozott rá. Az oroszok két mérföldnyire voltak a kikötőn kívül. Valami különös manőverezés nem volt, hanem csak szakadatlan ágyúzás mindkét részről. Háromszáz gránátot számítottam, amelyek közül azonban csak nagyon kevés érte el célját, sőt sok nem is robant föl. Tizenkét órákor megszűnt a tüzelés. A japán hadihajók délfel vonultak vissza, miután egy nagy csatahajót és egy cirkálóhajót elvesztettek. A Novik orosz hadihajó üldözött egy kis japán ágyúnaszádost s el is sülyesztette, de a Novik is lövést kapott a vizonálban, úgy hogy sietve kellett a kikötőbe menekülnie. Az éjjel folyamán megsérült három orosz hadihajó szintén részt vett a küzdelemben. A Cezarevics-et később nagyobb vízállásánál bevitték a kikötőbe, ahol most javítják. Az oroszoknak huszonkét halottját és hatvannégy sebesültjét volt. A csata után a Chateau Renaud francia cirkáló és a Hansa német cirkáló alattvalókat elvitték Port-Arthurból, Alexejev pedig a délután folyamán külön vonatokon elküldte az aszszonyokat és a gyermekeket.

A Port-Arthurból kivonult orosz flotta most a Sarga-tenger északi vidékén cirkál. A flottának Port-Arthurban Stark tenger-nagy volt a parancsnoka, de a tenger-nagy a bombázás alatt megbetegedett s most hazautazik Pétervárra.

Az ellenfelek szárazföldi mozdulatairól nagyon kevés a hír, az oroszok harminchétezer főnyi katonaságot vonnak össze a Salu-folyó mellett Fen-Haan-Dingben, amely a Salu-folyó mandzsuri oldalának fő-erődjévé akarnak tenni.

Az újabb eseményekről érkezett távirataink a következők:

Csifu, február 17.

Hat japánt, a kikekémkedéssel gyanúsítanak, letartóztatnak a vasuton. A japán kék-mek egy norvég hajó kapitányával együtt voltak, aki éppen egy angol tengeri főképet terített ki maga elé. A kapitányt is elfogták, de a hajóügynökség tiltakozására szabadon bocsátották. A japánokat fogva tartják.

Berlin, február 17.

Diplomáciai körökben kínos feltűnést kelt báró Rechtenberg állítólagos nyilatkozata, a melyben Japán elzárását a népgö megértésének mondotta. Illetékes körökben hangsúlyozzák, hogy hivatalosan mit sem tudnak a moszkvai német konzul ilyen nyilatkozatáról, de már lépéseket tettek, hogy báró Rechtenberget jelentéstételre szólítsák fel. Egyelőre a német kormány beíri azzal a tiltakozással, hogy egyáltalán nem írható rovására semmiféle olyan cselekedet vagy nyilatkozat, a mely Németországn szigorú semlegességével össze nem egyeztethető. A tegnapi érkezett moszkvai jelentések is valószínűtlennek tünntek fel a moszkvai német konzulnak állítólagos nyilatkozatát. Nyilván abból támadt a félreértés, hogy báró Rechtenberg a császár elé terjesztette a moszkvai népgyűlés hódoló üdvözlését.

Berlin, február 17.

A japán-orosz háború következtében Németországban, de különösen Berlinben és környékén már most érezhető a munkáshiány. Nagy az aggodalom, hogy tavasszal, a mezőgazdasági munkák megkezdésekor ez a hiány még nagyobb lesz, mert az aratásnál eddig is tömegesen jöttek az orosz munkások. Az orosz kormány már most gondoskodott arról, hogy a háború tartamára a határokat elzárják ama gazdasági munkások elől, akik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget. A német kormány hasonló intézkedéseket készült tenni. Orosz-Lengyelország határán a határőrök szigorúan fognak őrködni, hogy hadkötelesek ne hagyhassák el az ország területét. Ezzel az intézkedéssel a kormány nemcsak a Berlin környékén és a brandenburgi tartományban, hanem az Elba vidékén várható munkáshiányon akar segíteni a tavasszal.

Berlin, február 17.

Koppmann korvett-kapitány, a ki a német flottával Port-Arthurba indult, kihallgatáson volt a császárnál és átvette az utasításokat. A korvett-kapitány az admirálisához van beosztva és a hadsereg vezérkarához tartozik.

Az ipartestület sajtópöre.

Esküdtszéki tárgyalás.

Harmadik nap.

— Sajtó tudósítónktól. —

Kolozsvár, febr. 17.

Tegnap folytatták az ipartestületnek Schwarz Miksa, Székely Béla és Zentai Leó ellen indított sajtópörét. A pör a tegnapi nappal keveset haladt előre s ha továbbra is ilyen csigalépésekben halad a tárgyalás, úgy talán csak a hónap végére várható az ítélethozatal.

Tárgyalás kezdetén báró Szentkereszt Zsigmond elnök kihirdeti, hogy az egyik vádlott: Schwarz Miksa ellen kirótt pénz-bírságot nem enged el.

Ezután Farkas Károly tanu kihallgatása következett.

Farkas Károly az inkriminált cikkeiben írott dolgokat a valóságnak megfelelőnek mondja és megerősíti a vádlottak álláspontját.

A tanu megeskete után a segéd-tikári állás dolgában iratokat terjesztett elő az elnök, majd pedig szünetet adott. Szünet után Bréda Ferenc tanu hallgatták ki.

Bréda Ferenc tanu azt vallja, hogy az ipartestületi előjárás ellen e cikke megjelenése idején nagyon ellenséges volt a hangulat különösen, mert felemelték a beíratási díjat 20 koronára. Az ipartestület ezen eljárása nagy visszatetszést szült.

Dr. Apáthy István esküdt kérdésére tanu kijelenti, hogy ő eskü alatt is kész bizonyítani, hogy az alapszabály módosítás a közgyűlés hozzájárulásával történt meg. Ő minden közgyűlésen jelen volt, de ilyen alapszabály tárgyalásról nem tud.

Benel Ferenc és Jancsó Lajos esküdtök felszólalására Jakab Lajost hallgatták ki. Jakab Lajos titkár elmondja, hogy az alapszabály módosítást 1898-ban tartott közgyűlés eszközölte.

Ezután elnök elrendelte a közgyűlési jegyzőkönyv beszerzését.

Majd felolvastatják az 1899. évi költségvetést, a melyet annak idején a többség nem hagyott jóvá. Ebben 4000 forint tulhladt a személyi kiadások végösszege.

Ezzel a tárgyalás folytatását mára halasztották el.

Pelrekselyem-háború.

Kolozsvár, febr. 17.

A fenti címet az »Ellenzék« hasábjain hozta forgalomba egy »Tisztviselő«, a ki szörnyen megijedni attól, hogy a kolozsvári földesgazdák kérését nyújtottak be a városi tanácshoz az iránt, hogy a Kolozsvárt és környékén zöldségtermelésben vendégszerplő szerb és bolgár földművelőket korlátozza terményeik piacra vitelében, vagyis óvja meg őket a káros konkurenciától.

Szerintünk a kolozsvári földesgazdák-nak joguk van kérni e védelmet attól városostól, melynek ők minden terhet viselik, azokkal szemben, a kik csak vendégszerplésre jönek közénk 5—6 hónapi időtartamra.

Elmondunk mi már több ízben, s elmondja a földesek kérvénye is, hogy a szerbek és bolgárok csupán annyit hasznol tessenek e város részére, hogy egy-két nagy-birtokostól néhány hold első minőségű földet drágábban vesznek bérletbe és naponta 1—2 koronával több vásárvám helypénz folyik be a város kasszájába.

Ennyit és semmivel sem többet. E a pár száz korona pedig nem teszi időköltt, hogy a helyi termelők megélhetését, adófizető képességét megnehezítsük.

Földész-gazdák is megfizetik a mindennapi helypénz-vámdíjat: sokkal nagyobb arányban, mint az a 30—40 tagból álló szerb és bolgár-család. Állami adójukon kívül hordozzák a terhes 68%-os pótdadót, melynek nagy részét a város modern irányban való s nem is fokozatos, de rohamos fejlesztése emészti fel.

Százezeket fektettünk be a főút és belvárosi utcáink aszfaltrozására és gránitkövezésére, közművelődési intézmények létesítésére, fényes vilgításra, a gázlámpák-nak Auer-ézőkkel való ellátására; — ugyan-akkal százezeket a vízvezeték és csatornázás létesítésére, melyek mind-mind a város lakosságának javára, kényelmére és közegészségének előmozdítására szolgálnak ugyan, de a városnak az adófizető polgárság adóterheinek elviselésére nézve.

Es ezeket a terheket hordozták azok a földész gazdák kivétel nélkül és pedig nem megvetendő arányban, mert hiszen az alsóváros, kétféleképpen és a hídbevei városrész lakosságának s adófizetőinek nagy részét földész gazdák teszik.

Már pedig az is szent igaz, hogy azoknak a százezeres beruházásoknak előnyeit legkevésbé ők élvezik. Nekik nincs szükség az aszfaltrozott utakra, fényes vilgításra. Vízvezeték és csatornázás nélkül is jól megélhetnek ők, jövevényű külvárosi földzsintez házakban, mert hiszen életük nagy részét nem a városban, hanem a városon kívül élnek.

Tehát a magas pótdadót legnagyobb-részt azoknak a tisztviselőknek az előnyeikért hordozzák, akiknek zöldség terményeiket elárusítják. Azoknak az iparosoknak és kereskedőknek az előnyeiért is, a kiktől

mindennemű ruházati szükségleteiket, gazdasági eszközöket, kereskedelmi cikkeiket ők is beszerzik.

Ha tehát ilyen kölcsönös egymásra utalási viszonyban élnek itt e városban tisztviselők, iparosok, kereskedők és földész, mint földészkeres adófizetők, úgy kö-zös érdekük is egyszersmind megvédelmezní egymást jogaikban és megélhetési existenciájukban.

Mi mindig szószólói voltunk a tisztviselők megélhetési viszonyainak javítására irányuló törekvéseknek, szószólói voltunk és leszünk a hazai és legfőképpen a helyi ipar folkarolásának, kereskedelmünk folkaroztatásának, s nem egyszer emeltük fel szavunkat azoknak az akadályoknak elhárítására, melyek útját állták az egészséges ipari és kereskedelmi élet forgalmának, fejlődésének.

De mikor arról van szó, hogy földész gazdáinkat megvédelmezzük olyan igazságtalan konkurenciától, melynek előidézői, mondhatni semmivel sem járulnak e város háztartásának fntartásához, első sorban a nagy fogyasztó közönség érdekei mellett is szólnunk, mert hiszen minden fillér kiadását olyan termelőknek kell hogy juttassa, a kik nekik minden egyes fillért vissza is adnak szükségleteik beszerzése révén.

Es nem is azt akarják földészeink e kérésük teljesítésével elérni, hogy ez által a terményeikk ára fölemelkedjék, mert hiszen ők tudják legjobban, hogy a helyi bolgár k-rtészedők terményei aránylag kevés ár-melkedséért idéznek elő. hanem az a kiváltságos helyzet, melyben őket e város piacán megtűrik az ő rovására.

Hisszük és reméljük tehát, hogy a városi közgyűlés tagjai méltányolni fogják a földészek jogos kérését és az ő intenciójuk szerint fognak határozni kérelmük felett, t. i. miként az ipartörvény is előírja, csak heti vásárookra engedik be őket zöldségeikkel s akkor is úgy elkülönítve, a mint azt más szokásdók zöldségek t-melőlivel szemben gyakorolják.

Ezt pedig bármiféle kereskedelmiszerződségi idézetekkel megakadályozni akarni csak okvetetlenkedés és magánérdekből kiinduló törekvés lehetne.

Mit tárgyal a város?

Kolozsvár, febr. 17.

Kolozsvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága e hó 20-án, (szombaton), esetleg a rá következő köznapokon is, mindenkor délután 3 órákor a város ház nagyertermében rendes közgyűlésre ül össze, melynek tárgyai a következők:

1. Belügyminiszeri leiratok: a) a város területén talált régiségek előreléti jogáról alkotott szabályrendelet tárgyában; b) a városban település és községi kötelekbe való felvétel iránt alkotott szabályrendelet tárgyában.

2. Polgármester jelentése — az állandó bíráló választmányának a törvényhatósági bizottsági tagok megválasztásának igazolása tárgyában hozott határozatáról.

3. Tanácsai előterjesztések: a) a megvá-sárolandó rendőrlaktanya céljaira szükséges kölcsön felvételére beérkezett pénzintézeti ajánlatok tárgyában, — b) a kisajátításról szóló 1881. évi XLI. tc. 22. §-a 2. pontjának a törvényhatósági joggal felruházott városokra való kiterjesztése tárgyában az országgyűléshez intézendő felirat iránt, — c) a szibáris iparról alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában, — d) a százféseni vízvezeték turbinatelenpénél szükséges kiegészítő és védő munkák megkésztése tárgyában, — e) a város csatornázásának és vízvezetékének kezeléséről készített szabályrendelet javaslata tárgyában, — a szakbizottságoknak javaslataival együtt.

4. Közvágóhidnak igazgató jelentése: a) a közvágóhidnak 1903. IV. negyedévi forgalmáról; b) a közvágóhidnak 1903. évi forgalmáról.

5. Számvetés jelentése: a) a vámhivatal 1903. évi számadásainak megvizsgálásáról; a) a vámtérek seprétséőről szóló számadás megvizsgálásáról; b) a dobolási díjak 1903. évi, d) a zeneengedély-díjak 1903. évi számadásainak megvizsgálásáról.

6. Kérészek: a) a »Kolozsvári Gazdasági Egylet«-től, a szerb és bolgár kertészek piaci árulásának korlátozása iránt, — b) az »Erdélyi Gazdasági Egylet«-től, az új Átilia-utca csatornázása és vízvezetékű berendezése iránt, — c) a kolozsvári kereskedők és iparosok bádagos szakosztályától, a »közegészség, testi épség, közbiztonság, stb.«-ról szóló szabályrendelet 7. §-ának módosítása iránt, — d) Bernáth E. Sándor és társaitól, a kerékpáradó eltörlése iránt, — e) a szamosközi-utcai lakóktól, vízvezetékű kúdjai elengedése iránt, — f) Dr. Ignátz István és társaitól, az Esterházy-utca csatornájának megépítése iránt, — g) Dr. Veress Lajos és társaitól, telekfelosztással kapcsolatos építési ügyben, — h) B. Bak Lajostól, telekfelosztás iránt, — i) Goldner Salomontól, Szőlő-u. 2. sz. alatt levő házának kisajátítása iránt, — k) Szilágyi Ferentől, a Monostori-ut 111. sz. alatt lévő telke előtt megállapított szabályozási vonalnak megváltoztatása iránt, — l) az »Erdélyi Gazdasági Egylet«-től, a telekfelosztási engedély nemely feltételének módosítása iránt, — m) Orbók Mórtól, a telekfelosztási engedély nemely pontjának módosítása iránt, — n) öz. Marinka Jánosné malombérlőtől, bérleengedés iránt, — o) öz. Simon Ferentől, bérleengedés iránt, — p) Baumzweig Emilől, a városi sörház bérlejtől, bérleengedés, illetve bérbeszámítás iránt, — r) Gál Lajos bérkocsituladonostól — bérkocsi-helypénz tartozásának elengedése iránt, — s) Viski Elek diszszobafestőtől — külföldi tanulmányutjára segély meg-szavazása iránt, — t) Nagy Mózes közvágóhídi gazdától fizetésefelemlés iránt, — u) Gáspárk Dániel volt városi adóvégrehajtótól, kegydíjának felemlése iránt, — a szakbizottságoknak javaslataival együtt, — v) Kovács János adó-tisztől, szabadságdíj engedélyezése iránt, — z) tisztviselőktől fizetési előleg iránt.

7. Választás a borellenőrző-bizottság két tagjára.

UJDONSÁGOK.

A pletyka öl.

Kolozsvár, febr. 17.

Kisvárosoknak, vidéki helyeknek legnagyobb átká a pletyka. A pletyka, mely feljuttat, összetöri, széjjelrombolja és darabokra szaggatja a vidéki városok és községek társadalmát.

Nagyvárosi embernek fogalma sincs arról, hogy mi az a kisvárosi pletyka. Hisz pletykálnak itt is, amott is, a villámvilgítással ellátott paloták szalonjaiban is. De ez a pletyka, csak paródiaja annak a pletykának, a mi a vidéken divik. Ez a pletyka színeszokról, bákirályokról, kokottokról, idejét mult, de még mindig szép asszonyokról szól. De a családi szentélyt, a fiatal leányok szűzi tisztaságát, az ártatlanságot, nem bántja ez a pletyka soha — vagy ha bántja is, akkor is kivételes, ritka, csuf esetben.

Nem így van ez a vidéken. Itt nem szent semmi a pletyka előtt. Letarol ez maga előtt mindent: a családi szentély tisztaságát, a szűzes ártatlanságot, a védtelen teremések jó hírnevét, becsületét, mulját, jövőjét, mindenét.

A vidéken csak azt a fiatalembert látják szívesen a társaságban, ki a társaság egyik, vagy másik, de jelen nem levő tagjáról rosszat tud mondani. És minél rosszabbat mond, minél lehetetlenebb és kompromittálóbbat fog rá médiumára, annál szellemesebb, annál kedvesebb embernek tartják. Megesik aztán néha az is, hogy egy fiatal ember több társaságba jár. És akkor minden lelkiismeretfurdalás nélkül teszi meg azt, hogy elbeszéli az egyik helyen, mit a másik helyen hallott és azt, mit ő mondott el egyik társaságban, más szájába adva találja elő a másik társaság tagjainak.

Legtöbb helyen aztán egy közös médium is van, kit először hoznak szó-negyre, kiról a legkompromittálóbb dolgot is bárkinek bántatlanul szabad elmondania. Ez a legtöbb esetben védtelen, egyedül álló teremés, kinek két keze munkájával kell megkeresnie kenyérét, kinek nincsen barátja, gyámoltója, akinek senkije sincsen. És a jó vidék helyett, hogy általmába vennie ezeket a nőket, ahelyett még üldözi őket pletykája fulánkájával.

Üldözi, mert szépek, jók, vagy valami olyan tulajdonság van meg bennük, mi ép azon a vidéken nem igen fordul elő.

Eleinte csak kicsinyfőleg beszélnék ezekről a szegény teremésekről, aztán sutogni kezdenek róluk, hirbe hozzák valakivel, a kihez semmi köze sincsen, végül pedig, anélkül, hogy valami különösebb okuk volna erre, olyan hangon beszélnék az illetőről, a minő hangon csak a nőiség legalacsonyabb fokára súlydott sajnálatraméltó tereméséről szokás.

Az izoláltan álló, megvadt tere és pedig vagy akar, vagy nem akar menekülni a pletyka folytán reáhangy rágalmak sulya alól.

Ha menekülni akar előre, akkor még bűnbösznek gondolják.

— Nem mosakodik az, aki nem piszkos, ezt jegyzik meg róla, ha pedig nem akar menekülni, akkor így térnek napirendre felette:

— Né, a hitvány, még csak nem is védekezik. Igazi megromlott teremés.

De a pletyka nemcsak a lelket öl meg ilyen módon, hanem a testet is. Mint a hogyan megölt most is egy leányt a hegyes-völgyes Brassó vármegyében.

Wollanka Matildáról van szó. A csernátfalusi tanítóőről, ki állandó tárgya volt a falusi intelligencia pletykájának. Mindig róla folyt a szóbeszéd, a multságokban, a kávéasztaloknál és szűkkörü négyeleti gyűlésekben — egyaránt.

— Szombaton este is róla pletykáltak egy multságban, a melyen ő is részt vett. Tudta, hogy őt rossz, elvetemült, bűnös teremésnek tartják, de szemlő-szemben hallani, addig nem hallotta soha. Pletykának tartotta csak a pletykát. És mikor tulajdon főleivel győződött meg arról, hogy tényleg rossznak, bűnösnek, magáról és nőiességéről megfellebbezett leányt tartják, akkor a halál gondolata fogamzott meg agyában.

Es borzasztó tervét rögtön végre is hajtotta.

A zord, ködös téli hajnalban, kék se-lyem báli ruhában a csernátfalusi vágóhid felé indult s a közúti megálló helyen túl egy kis halmon föbe lőtte magát.

Egy két csepp vérült ki szép fehér halántékára s halva dűlt a homokra.

A lövés belévesztette a hajnali csöndbe s a tanítóőr lelke elszállott.

Es most a csernátfalusi intelligencia egy időre alkalmas pletykátárgy nélkül maradt.

(K.)

— (Március idusa.) A kolozsvári március 15-iki állandó bizottság ma, csütörtökön délután 5 órákor az E. M. K. E. helyiségében ülést tart. Ez úlére Ábrahám Antal, dr. Bartók György, Balogh Károly, dr. Boros György, dr. Bodor Antal, Benel Ferenc, Böckel Károly, dr. Csengery János, Csizsár Gyula, báró Feilitzsch Arthur, Ferenczy Gyula, dr. Gidófalvy István, dr. Gyalui Farkas, dr. Haller Károly, Hegyesy Vilmos, Hory Béla, Jskéy Aladár, dr. Kenessey Béla, dr. Kosutány Ignác, Koleszár Sándor, Kovács Dező, Kovács János, Kuszó István, Magyar Mihály, dr. Márki Sándor, Merza Lajos, dr. Nagy Károly, Nagy Lajos, Polcz Rezső, Sipos Károly, Szabó Sámuel, Szvacsina Géza, dr. Szádeczky Lajos, Szekula Ákos, Szucsáki Imre, gróf Teleki László, dr. Török Imre, dr. Török István, Turcsányi Gyula, dr. Várady Aurél, dr. Versényi György, Vincze István, Virányi István bizottsági tagokat, továbbá a tud. egyetemi ifjusági kör elnökségét tisz-

telettel meghívja a bizottság elnöksége. Tárgyak: az újjászerveződés folytatása, a folyó évi március 15-iki ünnep rendezésének ügye. Az elmaradás a szabályok értelmében szóbeli üzenet, vagy levél által kimentendő.

— **(A magyar ifjuság Kossuth-serlege.)** Tíz esztendője, hogy örökre elköltözt a földről a magyar szellem legnagyobb óriása, a magyar ellenállás erejének sziklavára, a magyar szabadság legszentebb apostola: Kossuth Lajos. Tíz esztendője, hogy a nagy hontalan, a magyarok bujdosó Messiása hazajött, hogy nekünk ajándékozza teste szent porát is. Azóta sok minden történt. Beborult az ég is fejünk fölött. Nehéz idők következtek el hazánkkal. De az ország lelkiismerete: a magyar ifjuság nyugtalan éberséggel őrködik hazája sorsán. És hogy lelket megalódozza erre az őrködése: minden nagy magyar legnagyobbjához, a „nemzet atyjához” siet néhez óráiban, mert az ő szelleme kifogyhatatlan forrása a munkás haszseretnek. Budapest nagy bizottság alakult, mely feladatát tűzte ki, hogy minden év március 20-án, hatalmas és egész nemzetre szóló ünnepet üljön meg annak a nagy férfinak emlékeztető, kinek egyetlen ideája hazánk függetlensége volt s ki még a messzi idegenben is, mikor itthon a sirok és börtönök csöndje honolt, értünk dolgozott, értünk fáradozott és értünk szenvedett. Az első nagy március 20-iki ifjusági ünnepélyen a budapesti egyetemi ifjuság Kossuth-serleget fog felszentelni. Vándor serlege lesz ez az ország főiskoláinak, melylyel minden év március 20-án más-más egyetem vagy akadémia ifjusága esküszik meg arra a szabadságra, a melyért Kossuth Lajos született, dolgozott, harcolt, száműzetésbe ment, hontalanul meghalt s diadaluton hazajött.

— **(A kolozsvári egyetemi polgárság és az orosz-japán háború.)** Mióta kitört az ádáz harc a nagy orosz birodalom és a „kis” japán királyság között, nincsen talán egyetlen ember se nagy Magyarországon, ki valamelyes formában ki ne fejezte volna a japánok iránt érzett szimpátiáját. És ez helyén való is és okai is mindenki előtt ismeretesek. A kolozsvári egyetemi ifjuság hosszabb táviratban nyilvánította ki a japánok iránt érzett rokonszenvét és a táviratot Makiv gróf bécsi japán nagykövethoz intézte. A francia nyelven írott távirat magyar szövege így hangzik:

Bátorságuk imponál s ügyök jogosságának, igazságának hangja minden objektív szemlélő kebelében visszhangra talál. Mert kulturmissziót Keleten nem teljesíthet az, ki ugyanazt Nyugaton bilincsekbe veri. Lebegjen a japán nép előtt az a magyar közmondás: „A bátorsággal társul a szerencse s a siker” s akkor majd mi is elmondhatjuk ezernyolcszázegyetvenyolc, ezerkilencszázny: „fata viam invenimus!” Tolmácsolj a dicső japán nópnek hazafias lelkesedéstől áthatott legiróbbi szerencsekívánatainkat. A kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyetem hallgatói.

— **(A Mensa-szövetség estélye.)** Ma tartja a Mensa-szövetség régóta tervezett estélyét, melyre városunk egész társadalma nagyban készülődik. A szövetség számára nap-nap után jelentékeny adományok érkeznek. Így újabban is nagyobb összeggel járultak a jótékony célhoz: dr. Pisztori Mór négytizede útján az Erdélyi Bank 25 korona, Magyar Jelzőlog és Hitelbank kolozsvári fiókja 15 kor., Fonciéra Biztosítótársaság kolozsvári fiókja 5 kor., Pelelle Istvánné útján Reitter Aladár mérnök 35 kor. Továbbá Gál Gyula kályái földbirtokos 50 kor. és Issekutz Gyula dr. kir. ítélőtáblai bíró 20 kor. A gyűjtő-tömbök ellenértékét 35 kor. pedig újabban beszoalattatták: dr. Apáthy István és Kertész Adolf. Örövendünk, hogy városunk és vidékünk közönsége ily melegen pártolja ez intézményt, a mely különben erre a jó akaratra mindenképen érdemes.

— **(Elorozott szini-kritika.)** Lapozgatván a vidéki lapokban, sok érdekes és mulatságos dologra lelünk némely hasábkon, de soha olyan kacagtató irodalmi és kritikai vicce, mint a Szeged és Vidéke tegnapi számában. Egy nyílt levél jelent meg az említett lap hírei előtt, melyben jóízű leleplezések foglaltatnak két nagyváradi lap szini referáciájára vonatkozólag. A nyílt levél szövege szó szerint így hangzik:

A „N. Nl.” és a „N.-d.” szerkesztőségéhez!

„N. Nl.” és „N.-d.” c. lapjaink e hónap 14-iki, vasárnapi számában az Egyenlőség nagyváradi előadásáról megjelent szinbírálatok egyszerű elmulajdonítása a Szeged és Vidéke január 30-iki tárcacikkének, a mely lelkünkben bj. írói aláírással, ellenben a N.-d.-ban névtelenül, a N. Nl.-ben pedig egyes bekezdések áthelyezésével F. D. aláírással jelent meg. Fölkérjük t. lapjaink szerkesztősejéit, hogy ezt az alkalmasint tudtukon kívül elkövetett irodalmi kalózkodást alapszabályok és eljárásukat velünk szemben igazolni sziveskedjenek.

Nagyváradi város intelligens közönsége bizonyára jóízűt mulatott azon a furaságon, hogy a két lapjárs csaknem szó szerint egyező műbírói véleményben volt az előadott darabról; mi azonban ezt a dolgot nem komikus oldaláról fogjuk föl, mert itt az irodalmi tisztességről van szó. A Szeged és Vidéke szerkesztősége.

— **(Posta-artistek mulatsága.)** A kolozsvári m. kir. posta-távirata artistik és szolgák önszerveződésének saját zászlóalapja javára március 5-én szombaton a városi Vigadó összes helyiségeiben brinjel és cseney Vuchetich Sándor, m. kir. posta- és távirada igazgató, lephényi Dávid Endre, m. kir. posta- és távirada tanácsos, Bán Antal, m. kir. posta- és távirada-felügyelő, hivatalfőnök védőkésége alatt zárkóról táncestélyt rendez.

— **(Egyenlőség-kéltény Maros-Vásárhelyt.)** A marosvásárhelyi Bethlen Kata-Egyet. február 13-án „Egyenlőség-kéltényt” rendezett. Már hetek sőt hónapok óta Marosvásárhelyt és vidékén nagy érdeklődés mutatkozott az estély iránt s a nagy várakozást s a legényesebb igényeket teljesíteni is is elegendő volt. Valóságos kis tündérmesét varázsoltak a néző szeméi elé. A sakkfigurák és a sakkjátékok felvonulását kezdődött az estély a „Tannhäuser” hatalmas kompozíciója nyílánya mellett s a játszma végével több különféle táncot lejtek a figurák páronként. A pionok a Gavotte-ot Xll. Lajos idejéből, a lovagok s futók Mennette-t, a bástyák, tündérek, apródok s a sakkjáték ugyiszintén a királyok és királynők a Rocco, illetve Renaissance balletból adtak elő részleteket teljes precizitással. A játék és a figurák táncai után az általános táncvirágom következett, melynek csak a hajnali órák vetettek véget. Hogy milyen vonzerővel bírt az estély, mutatja az is, hogy február 15-én az egész „Egyenlőség-kéltény” megismétlődött hasonló érdeklődés és siker mellett. Végül emlékeztünk meg azokról, kik ezt az estélyt rendezték. A legnagyobb fáradságot tanúsított a siker érdekében gróf Tholdalagi Lászlóné szül. br. Zoyk Eliz elnök, Pál Károlyné alelnök büszke lehet arra a sikerre, melynek elérésében neki is oly nagy része volt. A felvonulás részleteit dr. Ugron Gábor rendezte nagy sikerrel és izléssel. A balett-részleteket Carbone János a m. királyi operaház volt I-ső magántáncosa tanította be azzal az odaadással, melyet csak egy ily hívatott balettmester fejtethet ki. Végül Erődy Sándor vármegyey főjegyző s dr. Ziegler Károly orvos voltak fáradozásaikkal segélyre az elnökségnek a rendezés munkájában. Az estély az egyetlennek 1000—1200 korona tiszta jövedelmet hozott.

— **(Stadler Frigyes vizsgabálja.)** A kolozsvári Nemzeti Színház jeles táncmestere, Stadler Frigyes tanítványai ma este fél kilenc órakor vizsgabált rendeznek az Ujvilág helyiségeiben.

— **(Halálozás.)** Várad Albertné, sz. Zich Ida, életének 42-ik esztendejében e hó 16-ikán délután elhunyt. A megboldogult, kit férjén kívül egyetlen fia és nagyszámú rokonság sirat, ma délután temetik a London-utca 4. számú gyászházból.

— **(A homoród karácsonfalvi unitárius egyházközség.)** Napokban tartotta meg evi közgyűlést, melyen a számadó pénztárnok és magtárnok beszámoltak az 1903. évi állapotokról. E szerint az egyházközség pénztári bevétele: 5763 kor. 61 fill., kiadás: 5778 kor. 48 fillér volt s így deficit 14 kor. 37 fill. Az egyházközség közalapja 2190 kor., konfirmációi alapja: 19 kor. 50 fillér. A szaporodási illetégek a születések száma 10 el haladja felül a halottakat. Járvány miatt két izben volt bezárv az iskola. A kebl tanács (tagjai száma 18.) 8 ülést tartott, az egyházközség 3 közgyűlést. A fegyelmi bíróság megalkított 3 erre, elnöke Demeter Dénes lelkész, jegyzője: Benézdi Mózes tanító, tagjai: Barabás Dénes földbirtokos, Kelemen Lajos tanító, póttagok: Deák Mózes tanító, Béla József községi adószedő.

— **(Magyar leány öngyilkossági kísérlete Saint Luisban.)** Messzi Amerikába vándorolt ki Pichner Anna, buapesti születésű családleány, ki már hét éve él az Egyesült-Államokban. Mult évi szeptemberben Saint-Luisba ment a magyar leány, hogy ott álláshoz jusson, de igyekezete meddő maradt. Hónapokig bolongott állás nélkül, elkötötte megkarirott dollárjait, míg most aztán végső elkeseredettségében öngyilkossági kísérletet követett el. Gázmergezés révén akarta eldobni az életet magától. A szerencsétlen leányt önkívületi állapotban szállították be a városi kórházba. Ott nyomban ápolás alá fogták, de aligha sikerül őt megmenteni az élet számára.

— **(Piros szegfű.)** Ez volt az amerikai Egyesült Államok meggyilkolt elnökének Mc. Kinleynek a kedves virága: Ezt tűzte gomblyukába nap-nap után s az amerikaiak előtt fogalomná vált már az ő huszár virága, a Carnation. Mult hó 29-ikén ünnepelték a meghalt elnök születési évfordulóját az Egyesült Államok; hol ezt a napot, Mc. Kinley virágáról Carnation — napnak nevezték el s ezen e napon hölgyek, urak, minden ember piros szegfűt viselt a keblén. Az üzletek nyitva voltak, de meg nyíltak, lám, a ridek jánke-szivek is, a kegyelet és megemlékezés fuvaltára.

— **(Székely háborúság Kolozsvárt.)** Egy messzi bércek közül ide származott székely legény ülte lakodalmát tegnap este a Bocskai utcában. Nagy vendégsereg gyűlt össze ez alkalomra és vigan járták a táncot, midőn éjféltájban egy csapat csikszeredai székely legény toppant be a lakodalmas házba fölfegyverkezve botokkal, fadarabokkal. A legények menten hozzá is láttak a mulatság megzavarásához és megkezdődött a székely virtus szerinti verekezés a hivatal vendégek és a násznép között. A verekezés oly nagy zajt idézett elő, hogy a rendőrfőrajt is figyelmes lett rá s behatolt a csata színhelyére. A rendőrök aztán nagy nehezen kiszorították a hivatal vendégeket az utcára és a hivatalos eljárást is megindították ellenük.

— **(Lefülett zsebtolvaj.)** Kolozsvár városának aligha van ügyesebb zsebtolvaja, mint az a félkezi cigánygyerek, ki csaknem mindig ott látható a Mátyás-ter valamelyik pontján. A fiut nagy ügyessége dacára is többször tetlen érték és huzamosabb ideig ült a börtön romlott levegőjében. De ez nem használta neki. Tegnap ismét lopni akart. Egy fiatal ember zsebéből cseste el az órái láncot együtt. Egy rendőr azonban, ki már rég figyelt rá odaszaladt, mire a fiu az órái eldobva nagy jajveszékeléssel futásnak eredt. De a járőrök lefűlelték és így bekerült a dolgozházba.

— **(A világ legnagyobb orgonája.)** A világ legnagyobb orgonája kétségkívül az, a melyet Edward T. Howe készített, a saint-louis-i kiállítás számára. Az orgona elszállítására tizenöt vasuti szállító kocsi szükséges. Az orgona 63 láb hosszú, 30 láb mély és 50 láb magas s 10059 fuvalója van, melyek közül a legnagyobb 37 és fél lábnyi és 840 fontot nyom. Az építéséhez felül 80000 láb építőfa volt szükséges, 130 mérföldnyi hosszúságú villany sodrony és 1300 mágnes használtatott fel benne. Sulya 250 ezer font. Az orgonát a kiállítás bezárása után Kansas városába szállítják s az ottani úgynevezett Koronázó teremben helyezik el.

— **(Életunt leányok.)** Közeleg a tavasz, már érzik is itt-ott életkedvet adó lehelete és mégis akadnak fiatal teremtesek, akik most akarják eldobni maguktól az életet, a mikor pedig újra fölveszűd mindenki az életkedv. Két öngyilkossági kísérlet is történt Budapesten tegnap hajnalban. Két fiatal leány akart megvalni az életől, de mindkettőjük csak közelébe jutott a fekete kaszának anélkül, hogy eldobhatta volna magától a megunt életet. Az életunt leányok öngyilkossági kísérletéről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti: Tegnap hajnalban az aréna-ut és az Elemérsz ut sarkára hirta az ügyelet rendőrszert a mentőket. A megjelölt helyen egy uriasan öltözött kisasszony fektött a földön, nyaka össze volt szorítva a zsebkendőjével és teljesen eszméletlen volt. Az előhívott mentők levágták a leány nyakára kötött kondót és életre keltették az elalélt kisasszonyt, a ki aztán sirva panaszolta el, hogy öngyilkos akart lenni, mert a kit ő szeret, az őt nem szereti. A sötét szándéku siró kis leányt Sorger Minának hívják és most már nincsen semmi baja, csak hát az a kutyá szerelem... No de ezt talán még kiheveri. A másik öngyilkossági eset sokkal komolyabb és tragikusabb eset. Szoboda Kati 22 éves szobaleány tegnap reggel 8 órakor a Budapest, a Kádár-utca 6. szám alatti ház II. emeletéről levetette magát. A boldogtalan teremtes iszonyuan összezsuzta a testét, de még nem halt meg. Mondják, hogy a szerencsétlen szobaleány tegnap reggel valami levelet kapott és ez keserítette el annyira, hogy tegnap reggel levetette magát a második emeletről. A mentők a haldokló leányt a Rókusba szállították.

— **(Kiadó családi vagy garson lakás.)** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

IRODALOM.

(.) **Erdélyi Múzeum.** Az Erdélyi Múzeum-egylet bölcséleti-, nyelv- és történettudományi szakosztályának kiadványa, dr. Szádeczky Lajos titkár, egyetemi tanár szerkesztésében e hó 15-én jelent meg legutóbb. A folyóirat tartalma a következő: Dr. Schneller István: Reform eszmék hazai tanúgyunk tere 1846-ban (I. közl.). Dr. Váczky János: Wesselenyi Miklós báró ifjusága (II. közl.). Tégla Gábor: A tibidi kettős kincslelet tanulsága. Irodalmi szemle: Willmann Ottó: Az idealizmus története; ism. dr. Szlávik Mátyás. Dr. Császár Elemér: Verseyhy Ferenc élete és művei. Ism. Baros Gyula. Stein Lajos: Die sociale Frage im Lichte der Philosophie; ism. — k. — s. Külföldiek: Bocskay szabadságharc történetéhez. Közl.: dr. Jászai Rezső. Király Pál: Dacia története. Olcsó könyvtár. Széchenyi István gróf kiválóatott munkái. Kazinczy válogatott munkái. Renaissance a dalköltészetben. Költők albuma. Új könyvek. Pályázati hirdetés a Kovács Sámuel pályadíjra.

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

IRODALOM.

(.) **Erdélyi Múzeum.** Az Erdélyi Múzeum-egylet bölcséleti-, nyelv- és történettudományi szakosztályának kiadványa, dr. Szádeczky Lajos titkár, egyetemi tanár szerkesztésében e hó 15-én jelent meg legutóbb. A folyóirat tartalma a következő: Dr. Schneller István: Reform eszmék hazai tanúgyunk tere 1846-ban (I. közl.). Dr. Váczky János: Wesselenyi Miklós báró ifjusága (II. közl.). Tégla Gábor: A tibidi kettős kincslelet tanulsága. Irodalmi szemle: Willmann Ottó: Az idealizmus története; ism. dr. Szlávik Mátyás. Dr. Császár Elemér: Verseyhy Ferenc élete és művei. Ism. Baros Gyula. Stein Lajos: Die sociale Frage im Lichte der Philosophie; ism. — k. — s. Külföldiek: Bocskay szabadságharc történetéhez. Közl.: dr. Jászai Rezső. Király Pál: Dacia története. Olcsó könyvtár. Széchenyi István gróf kiválóatott munkái. Kazinczy válogatott munkái. Renaissance a dalköltészetben. Költők albuma. Új könyvek. Pályázati hirdetés a Kovács Sámuel pályadíjra.

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

— **Kiadó családi vagy garson lakás.** Április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban

* **Szegény Jonathan.** Millőcker operettje a „Szegény Jonathan” jövő héten szerepel a műsoron. A 16 női szerepeket Szabó Mariska és Károlyi Leona játsszák.

* **Terrorizmus.** Más szót keresve sem leljünk arra az eljárásra, melylyel az E-k negyedszázados cikkben erőszakolja rá a színház igazgatóságára s így az elfoglaltan közönségre is, a színház egyik tagját. Nem akarjuk most e helyütt újlag konstatálni a beajánlott művész szinpadai félszeregeit és hibáit, melyek okvetlenül kizárják azt, hogy a pártatlan ízlésű igazgatóságot, olyan tagok érdekében, kik jöhetnek, mehetnek: a színház művészi mérlegén mit se billentenek. Hisszük egyébiránt, hogy a szóbanforgó színész maga utasítja vissza leghamarabb az ily erőszakos reklámokat.

Táviratok

A helyzet.

Budapest, febr. 17.

A magyar delegáció egymásután szavazza meg a milliókat és még bizalommal is viseltetik a közös ügyek vezetői iránt, akik nyelvben, szellemben, akaratuknak minden megnyilvánulásában idegenek. Azonban akármilyen történik is a delegációban, az keveset változtat a Tisza István helyzetén.

Budapestben most alig van politikai élet, de minden megelevenedik, amint a képviselőház újból összeül. A pártklubok üresek. A szabadelvűpártban ma este megfordult egy-két miniszter, de a tagok közül csak nagyon kevesen jelentek meg. A függetlenségi nagyobb csoportja Dalmáciában jár, a többiek pedig odahaza vannak. A politikusokat határozottan hamvazó szerdai hangulat urálja.

Az orosz-japán háború.

Budapest, febr. 17.

Pétvárról jelentik: A szárazföldi csapatok között a »Szózat«-ot osztottak széljél, mely kitarásra inti a katonákat a nagy küzdelemre. A Szózat Isten segítségét is kéri a küzdőkre s a cár és a haza ételtésével ér véget.

A cár ma megleghangú táviratot kapott Ferencz Józseftől. A magyar király — osztrák császár távirata jó hatást tett a cárra. Londoni jelentés szerint az oroszoknak eddig tizenegy hajója lett harcra késznek.

A japánok az orosz vasuti sineket több helyen felszedték, egy vasuti hidat pedig megsemmisítettek.

Pekingből jelentik: A kínaiaknak a japánok iránt érzett rokonszerve egyre nő. Attól lehet tartani, hogy Kína a nagyhatalmak tiltakozása dacára is nyíltan fellép a japánok mellett.

A New-York Heraldnak jelentik, hogy a szárazföldi ütközetre mindkét fél megtette már a szükséges előkészületeket.

Próbálövés az új ágyukkal.
Budapest, febr. 17.

Ma tartották meg az új ágyuk löpőbáját, melyen a közös hadügyminiszter és más katonai méltóságokon kívül a magyar és osztrák delegátusok is megjelentek. A magyar delegátusokat Széll Kálmán vezette. A megjelentek tetszését teljes mértékben megnyerte az új ágyuk működése.

Az új ágyuk 12 lövés lehet tenni, míg a régiekkel csak hatot lehetett löni.

REGÉNY.

Utazás a hatodik földrészen.

Írta: Koréh Endre. (4)

— Igen, tanulmányon vagyunk a fiatal barátommal, ő egy távoli ország elsőkel családjának sarjadéka. Mi Ziména országából jöttünk. Az a mi hazánk.

— Ziména, bolygóatott az öreg ur, az a boldogság országa. Nem is gondolják, mennyi sósaj száll feljűk innen kunyhókból egy, mint palotákba. De... s itt félénken nézett körül — engedjenek meg nekem egy kért. Önöknek olyan ózinté, jó arcuk van, első látásra rokonszenvezem önökkel. En is szeretnék egyet, mást elmondani, meg is kérdeni, de itt... itt... ilyen nyíltan nem lehet. Legyenek vendégeim. Itt lakom a Zeloména utca 10-dik szám alatt. Minden városban van egy ilyen nevű utca, hogy mindenütt eszünkbe jusszon Zeloména hatalma. Különbön Forze tanár vagyok. Ezzel köszönt, s elment.

Mikor magukban voltak, bámulva néztek össze. Hát ez az a példány ország! Itt az utcán nem mernek beszélni. A

fejedelem neve hallatára térdre hullanak. Mi ez? Látszott Balmuron, hogy az eddig tapasztaltak gondolkozóba ejtették őt is. Alig várták, hogy Forzenél látogatást tessenek. Megállapodtak abban is, hogy Hazib igazi kiltét semmi esetre sem árulják el, mert így annál biztosabban, ózintébben megtudnak mindent s gyanut sem keltethetnek.

Másnap el is mentek. Forze lakása kényelmes, barátságos otthon volt, melyben első belépésre is jól érezhette magát az idegen. Házigazdájuk a legzivesebben fogadta őket. Azonnal mentegetődzött. — Kedves vendégeim, bocsásson meg, hogy tegnapi első találkozásunk alkalmával olyan különösen viselkedtem, de az én szegény hazámban az első és legfőbb szabály az óvatosság. Mondják meg nekem, nincs önöknek kémkedési szándékuk? Igazán tanulmányon vannak? — Hazib elővette irományait s átadta.

— Ime, ez igazolja, hogy nem járunk rossz uton.

— Köszönöm. Végtelen örömmre szolgál, ha máskor is szerencsétlenségnek, hiszen kivált idegenekkel ritkán hoz össze a véletlen, a kikkel ózintén szólhatok s a kiknek részvételére számíthatok, ha elpanaszolom hazám keserves állapotát.

Mikor rövid beszélgetés után bucsúztak, Forze a legzivesebben hívta meg őket máskorra is.

A mint beértek az utcára, Hazib kifakadt.

No, mint ilyen csalódásom nem volt talán soha. Apám nagyon tévedett, mert ezt az országot egészen másnak képzelte. Rejtélyes, de érdekes alak ez a tanár. Nem bizik még bennünk feltétlenül, de majd megzúgnik a gyanúja. Felűnő, hogy milyen óvatos, nem hiába első szabály az itt. De hát kitől félnek? A machatőr talán, vagy a katonaságtól? Ha ezektől, akkor csakugyan kicsiny lehet itt a nép szabadsága!

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P. J. A kérdéses állás már be van töltve. Nagy Ág. A küldeményt köszönettel megkaptuk. A közlés ideje ne gátolja meg önt a felolvasásban.

X. Y. Alkalmadtán közöljük. Üdvözlét. H. Karácsonfalva. Tudósításából a lényeges pont hiányzik, t. i. hogy ki a jutalmazott, s mik az érdemei?

Felelős szerkesztő
HERCZEG JENŐ.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ

NYILTTÉR.

Reisinger József

okl. mérnök és építőmester
— irodáját —
Mátyás király-ter 26. sz. alatt
(Gr. Zichy-ház) az első emeleten

megnyitotta.

Tervez és épít mindennemű és jellegű épületeket, valamint elvált minden a mérnöki és magas építési szakba vágó munkát.

Telefon 501. Telefon 501.
3016 4-6

Tudomásul!

Szives tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy a téli idenyre egy alkalmi bevásárlás folytán a Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt levő nagy posztó- és

